Žalos be kaltės modelis

Advokatas dr. Nerijus Kasiliauskas

Profesinė atsakomybės teisinis reguliavimas iki 2020-01-01

1. Profesinei civilinei atsakomybei būdingas pastangų įsipareigojimas, o ne rezultato įsipareigojimas.

2. Profesinė atsakomybė atsiranda ne iš prievolės pasiekti tam tikrą rezultatą, ne iš prievolės kam nors kažką garantuoti, o dėl to, kad profesinės pareigos yra atliktos netinkamai.

Medikų civilinės atsakomybės atveju taikomi griežtesni protingo žmogaus standartai, kai sprendžiama apie jo kaltę

Civilinę atsakomybę gali lemti bet kuri, net ir pati lengviausia kaltės forma, t.y. bet koks neatidumas, nerūpestingumas, nedėmesingumas, nepakankamas profesinės pareigos atlikimas, profesinės etikos taisyklių pažeidimas ir pan.

Kaltė, sprendžiant mediko atsakomybės klausimą, vertintina kaip atidumo, dėmesingumo, rūpestingumo, atsargumo, kvalifikuotumo stoka, profesinės etikos taisyklių pažeidimas.

Žalos be kaltės modelio teisinis reguliavimas

- 2020 sausio 1 d. įsigaliojo Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 2,7,8,13,20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymas.
- 2020 m. sausio 8 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimas dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo.
- Sveikatos apsaugos ministerijos ir Finansų ministerijos lydintieji teisės aktai.

Kas gali kreiptis dėl žalos atlyginimo

- Dėl žalos atlyginimo gali kreiptis pacientas, o pacientui mirus – jo artimieji;
- Mirus pacientui, jei teikiant paslaugas gydymo įstaigoje buvo padaryta žala, teisę gauti turtinės ir neturtinės žalos kompensaciją turi nepilnamečiai vaikai, sutuoktinis, nedarbingi tėvai ir kiti asmenys, už kurių išlaikymą mirusysis buvo atsakingas.
- Teisę gauti kompensaciją (tik neturtinės žalos) turi ir paciento darbingi tėvai bei suaugę vaikai, kuriuos su pacientu siejo ypač artimas ryšys. Iki šiol šie asmenys įstatyminės teisės gauti kompensaciją neturėjo.
- Dėl mirusio paciento ir jo tėvų bei pilnamečių vaikų ryšio artimumo ir glaudumo sprendžia Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisija (toliau – Komisija) atsižvelgiant į bendravimo intensyvumą ir rūpinimosi vienas kitu pobūdį.

Kada galima kreiptis dėl žalos atlyginimo

- Pacientas ar jo artimasis ne vėliau kaip per 3 metus nuo dienos, kai sužinojo ar turėjo sužinoti, kad jo sveikatai gydymo įstaigoje padaryta žala, gali kreiptis į Komisiją su rašytiniu prašymu dėl žalos atlyginimo.
- Dėl kompensacijos galima kreiptis visais atvejais, kai pacientas ar, mirus pacientui – jo artimieji mano, jog gydymo įstaigoje sveikatai buvo padaryta žala.
- Pavyzdžiui, jei atliekant planinę operaciją, kai turėjo būti išspręsta kažkokia jo sveikatos problema, pacientas miršta, tikėtina, kad tokią atvejo eigą galėjo lemti komplikacijos ar medikų padarytos klaidos. Jei artimieji įsitikinę, kad taip atsitiko dėl medikų kaltės, jie turi teisę kreiptis į Komisiją dėl žalos atlyginimo.
- Komisija yra privaloma ikiteisminė institucija dėl žalos atlyginimo. Komisija prašymus nagrinėja neatlygintinai.

Kam konkrečiai pacientas ar jo artimieji turi pateikti prašymą

- Prašymai dėl žalos kompensavimo turės būti teikiami Komisijai.
- Prašymas dėl žalos atlyginimo gali būti teikiamas tiesiogiai arba per atstumą, t. y., žmonės gali atvykti į SAM arba, pavyzdžiui, prašymą pateikti registruotu paštu, per kurjerį ar kitomis ryšio priemonėmis, leidžiančiomis nustatyti asmens tapatybę.

Kas nagrinės prašymą

- Žalą vertins Komisija. Joje dirbs 7 nariai, deleguoti institucijų (VLK,SAM,SADM) bei medikų ir pacientų teises ginančių nevyriausybinių organizacijų.
- Naujoji Komisija nagrinės ir šiais metais pateiktus prašymus dėl žalos, kuri kilo iki 2020 m., atlyginimo. Šie prašymai taip pat bus nagrinėjami pagal iki įstatymo pakeitimo (2020 m.) galiojusią tvarką ir reikalavimus.

Kas turi būti nurodyta prašyme

- Prašyme turi būti nurodyta žala, prašomos atlyginti žalos dydis ir aplinkybės (faktinis pagrindas), pagrindžiančios žalą ir reikalaujamos atlyginti žalos dydį.
- Išsamius prašymui ir dokumentams, teikiamiems su prašymu, keliamus reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras (patvirtinta prašymo formą, kurią reikia užpildyti).
- Komisija, svarstydama prašymą, pati (o ne pacientas) surinks dokumentus, įskaitant paciento medicinos dokumentų kopijas ir gydymo įstaigos bei medikų paaiškinimus, kuriuose pateikta visa informacija apie pacientą, t. y., apie jo buvimą gydymo įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą, reikalinga prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti.

Kas turi būti nurodyta prašyme

- Komisija, esant poreikiui, pati kreipsis į ekspertus, dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo.

- Pacientui reikės pateikti tik turtinės žalos (patirtų išlaidų ar negautų pajamų) bei neturtinės žalos (pavyzdžiui, sužalojimo įtaką paciento socialiniam gyvenimui ir pan.) dydį patvirtinančius dokumentus.

Kada Komisija atsisako nagrinėti prašymą

Komisija atsisako nagrinėti prašymą ir grąžina prašymą jį pateikusiam asmeniui nurodydama grąžinimo priežastis šiais atvejais:

1) kartu su prašymu pateikti ne visi, netinkamai įforminti dokumentai, kurie turi būti teikiami su prašymu, ir (ar) juose ir (arba) prašyme pateikta ne visa ir (ar) netiksli informacija ir prašymą pateikęs asmuo per nustatytą terminą neįvykdo reikalavimo ištaisyti trūkumus;

2) prašymas neįskaitomas.

- Komisijos sprendimas atsisakyti nagrinėti prašymą gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Kokia tvarka turės kreiptis paciento artimieji

Mirusiojo paciento artimiesiems, galioja ta pati prašymo dėl žalos atlyginimo pateikimo, jo nagrinėjimo tvarka, terminai ir kita.

Skirsis tik:

- prašymo formos (tvirtinamos ministro įsakymu)

ir

- su prašymu pridedamų dokumentų sąrašas. Pavyzdžiui, artimieji turės pridėti teisę į žalos atlyginimą patvirtinančius dokumentus – apie tai, kad buvo paciento išlaikomi arba, kad su pacientu juos siejo artimas ryšys.

Kokia žala bus atlyginama

Bus atlyginama žala, kuri padaryta teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas paciento sveikatai ir tai nėra neišvengiama žala.

- Neišvengiama žala laikoma:

- ligų, kuriomis pacientas sirgo iki žalos padarymo, pasekmės ir komplikacijos, kurių nebuvo galima išvengti, atsižvelgiant į paslaugų teikimo metu buvusį medicinos ir slaugos mokslo lygį ir gerąją medicinos praktikos patirtį;

- ligos, atsiradusios dėl paciento individualių savybių;

- ligos, atsiradusios dėl vaistų, kurie vartoti laikantis nustatytų sąlygų, savybių.

Kokia žala bus atlyginama

- Žalos atlyginimas taip pat nebus išmokamas, jei bus nustatyta, kad žalą nulėmė paciento sąmoningas (tyčia) arba dėl didelio neatsargumo nustatytų pareigų arba kitų kiekvienam savaime suprantamų atsargumo taisyklių (pavyzdžiui, nerūkyti sergant astma ir pan.) nesilaikymas.

Atlygintina žala mažinama:

- Jei atsargumo taisyklių ir paciento pareigų nesilaikymas bus ne pagrindinė žalos priežastis, t. y., jei jų laikantis žala būtų buvusi tik mažesnė, bus išmokamas mažesnis žalos atlyginimas priklausomai nuo to, kokiu mastu paciento veiksmai prisidėjo prie žalos atsiradimo arba dydžio.

Kokia žala bus atlyginama

Pacientams ir jų artimiesiems bus atlyginama turtinė ir neturtinė žala.

- Nustatant atlygintinos turtinės žalos dydį bus taikomi šie kriterijai:

a) pagal tiesioginius nuostolius (patirtas išlaidas asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, vaistiniams preparatams ir medicinos priemonėms (prietaisams), išskyrus apmokėtus PSDF, valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšomis), kitas pagrįstas išlaidas;

b) pagal netiesioginius nuostolius (negautas pajamas). Į negautas pajamas įskaičiuojamos tik tos pajamos, kurios iki žalos padarymo buvo pagrįstai ir realiai numatytos gauti atskaičius sąnaudas, patirtas siekiant jas gauti, ir mokėtinus mokesčius ir kurios nebuvo gautos dėl to, kad padaryta žala pacientui.

Kokia žala bus atlyginama

Kitų asmenų, turinčių teisę į žalos atlyginimą, netiesioginiai nuostoliai (negautos pajamos) apskaičiuojami taip:

- mirusio paciento vidutinės pajamos dalijamos:

- iš 2, jeigu prašymą Komisijai pateikė 1 asmuo,

- iš 3, jeigu prašymą Komisijai pateikė 2 asmenys,

- Iš 4, jeigu prašymą Komisijai pateikė 3 asmenys, ir t. t. ir

gauta suma dauginama:

a) iš tokio skaičiaus, kiek mėnesių pacientui mirties dieną buvo likę iki amžiaus, kuris paciento mirties dieną yra statistinės gyvenimo trukmės riba;

b) jei kitas asmuo yra vaikas, iš tokio skaičiaus, kiek mėnesių paciento mirties dieną buvo likę iki vėlesnės iš šių datų – vaiko pilnametystės arba vidurinio ugdymo programos baigimo.

Kokia žala bus atlyginama

Neturtinė žala sveikatos sužalojimo atveju atlyginama pagal šiuos kriterijus:

- pagal paciento patirtų sužalojimų pobūdį ir sunkumą;
- sveikatos sutrikdymo ir laikinojo nedarbingumo trukmę;
- nustatytą neįgalumo ar darbingumo lygį;
- patirtų fizinių kančių (įskaitant skausmą) pobūdį ir mastą;
- dėl sužalojimo patirtų emocinių išgyvenimų bei psichikos ir elgesio sutrikimų pobūdį ir sunkumą;
- sužalojimo įtakos socialiniam paciento gyvenimui pobūdį ir mastą;
- paciento sveikatos būklę (įskaitant individualias paciento savybes ir gyvenimo būdą);
-iki žalos atsiradimo, padarytos turtinės žalos dydį ir kitas svarbias aplinkybes;

Kokia žala bus atlyginama paciento mirties atveju

Neturtinė žala mirties atveju atlyginama pagal šiuos kriterijus:

- kito asmens, turinčio teisę į žalos atlyginimą, ir paciento giminystės laipsnį ir pobūdį;
- bendro gyvenimo trukmę;
- materialinio išlaikymo faktą;
- dėl paciento mirties patirtų emocinių išgyvenimų bei psichikos ir elgesio sutrikimų pobūdį ir sunkumą;
- paciento mirties įtakos socialiniam asmens, turinčio teisę į žalos atlyginimą, gyvenimui pobūdį ir mastą;
- paciento sveikatos būklę (įskaitant individualias paciento savybes ir gyvenimo būdą) iki mirties;
- padarytos turtinės žalos dydį ir kitas svarbias aplinkybes.

Atlygintinos neturtinės žalos dydis

Atlygintinos neturtinės žalos dydį Komisija nustato šia tvarka:

- pagal Apraše skiriamų balų lentelę kiekvienam kriterijui, kurį atitinka padaryta žala, skiria lentelėje nurodytus balus;
- skiriant balus vertinama prašymo pateikimo dieną esanti paciento sveikatos būklė pagal paciento medicinos dokumentuose ir (ar) sprendimuose, kuriais nustatytas paciento neįgalumas, išlikusio darbingumo lygis ir (ar) specialieji poreikiai, nurodytą informaciją;
- sudeda skirtus balus ir padaugina juos iš balo vertės, kuri lygi 100 eurų.

Atlygintinos neturtinės žalos dydis

- Žalos lubų, t. y., maksimalios atlygintinos žalos sumos, nėra nustatyta.

- Suma kiekvienu konkrečiu atveju bus apskaičiuojama atskirai, įvertinus numatytus kriterijus. Pavyzdžiui, netekus regėjimo dėl medikų klaidų, pacientui, preliminariais skaičiavimais, būtų išmokėta apie 13 tūkst. eurų neturtinės žalos.

Kaip bus nagrinėjami prašymai

- Visų pirma, bus įvertinama, ar prašymas ir pateikti dokumentai atitinka nustatytus reikalavimus, ir tik atitinkantys juos bus perduodami nagrinėjimui.
- Jei prašymas neatitiks reikalavimų, apie tai bus informuojamas jį pateikęs pacientas ar jo artimasis, kurie turės galimybę per nustatytą terminą jį pataisyti.
- Jei skundas atitiks reikalavimus, jis bus nagrinėjamas Komisijoje.

Per kiek laiko bus išnagrinėti prašymai

- Komisija sprendimus nesudėtingais atvejais, t. y., kai nereikia ekspertų išvadų ir kitų duomenų bei paaiškinimų, priims jau pirmajame posėdyje;
- kitais atvejais – vėlesniuose (surinkusi visus duomenis, išvadas ir paaiškinimus).
- Sprendimas dėl reikalaujamos žalos atlyginimo turės būti priimtas ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo prašymo gavimo Komisijoje dienos.
- Dėl objektyvių priežasčių terminas galės būti pratęstas ne daugiau kaip dar vienam mėnesiui.
- Taigi, Komisija sprendimą vėliausiai galės priimti per tris mėnesius gavus prašymą.

Kas išmokės kompensaciją už padarytą žalą

- Žala atlyginama iš VLK administruojamos sąskaitos, kurioje kaupiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigų įmokos žalai atlyginti, lėšų.
- Pacientui ar artimiesiems kompensacija bus išmokama per 30 dienų po Komisijos sprendimo priėmimo dienos.
- Kompensacija visuomet bus išmokama vienu kartu, neskaidant jos dalimis.

Ar turės atlyginti žalą gydymo įstaiga ar medikas

- Atlyginus žalą iš sąskaitos, regreso teisė į žalą padariusį asmenį ir (ar) asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurioje dirba žalą padaręs asmuo, neįgyjama

išskyrus

- jei žala padaryta tyčia;
- jei žalą padaręs asmuo buvo neblaivus ar apsvaigęs nuo vaistų, narkotikų ar kitų svaiginamųjų medžiagų.

Ką daryti jei netenkins komisijos sprendimas

- Komisija yra privaloma ikiteisminė institucija dėl žalos atlyginimo.
- Pacientas ar kiti asmenys, gavę Komisijos sprendimą ir nusprendę, kad šis jų netenkina, turi teisę per 30 dienų Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl paciento sveikatai padarytos žalos atlyginimo klausimo nagrinėjimo iš esmės.
- Atsakovas tokioje byloje yra valstybė, atstovaujama Vyriausybės įgaliotos institucijos.
- Gydymo įstaigai bylinėtis teisme su pacientais dėl žalos atlyginimo nereikės.

Jei teismo sprendimas skirsis nuo Komisijos sprendimo

- Jeigu teismo sprendime nurodytas atlygintinos **žalos dydis yra didesnis**, negu pagal Komisijos sprendimą atlygintos žalos dydis:

- per 10 darbo dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo iš sąskaitos lėšų atlyginama žalos suma, lygi teismo ir Komisijos sprendimuose nurodytų atlygintinos žalos sumų skirtumui.

- Jeigu teismo sprendime nurodytas **atlygintinos žalos dydis yra mažesnis** negu pagal Komisijos sprendimą atlygintos žalos suma:

- pacientas ar kitas asmuo, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos Apraše nustatyta tvarka grąžina į sąskaitą gautą žalos atlyginimo sumą, lygią teismo ir Komisijos sprendimuose nurodytų sumų skirtumui.

Kas atlygins žalą baudžiamosios bylos atveju (pripažinus, kad medikas padarė nusikaltimą)

- Jeigu teismas patenkina paciento arba kito asmens civilinį ieškinį dėl pacientų sveikatai padarytos žalos (turtinės ir neturtinės), pareikštą Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka:

per 10 darbo dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos iš sąskaitos lėšų atlyginama žalos suma, lygi įsiteisėjusiu teismo sprendimu priteistai atlygintinai žalos sumai.

Komisijos veiklos pagrindai

Komisija sudaroma ketveriems metams iš 7 nepriekaištingos reputacijos asmenų, iš kurių penkiems nariams keliami tokie kvalifikaciniai reikalavimai:

- ne mažiau kaip 3 yra specialistai, turintys aukštąjį universitetinį slaugos, medicinos ar odontologijos studijų krypties išsilavinimą ir ne mažesnę kaip vienų metų patirtį,
- ne mažiau kaip 2 yra specialistai, turintys aukštąjį universitetinį teisės studijų krypties išsilavinimą ir ne mažesnę kaip vienų metų teisinio darbo patirtį.

- 2 komisijos nariai turi būti pacientų teises ginančių nevyriausybinių organizacijų deleguoti atstovai,

- 2 – sveikatos priežiūros specialistų nevyriausybinių organizacijų deleguoti atstovai,

- 2 – SAM ir (ar) įgaliotos institucijos deleguoti atstovai ir

- 1 – SADM ar įgaliotos institucijos deleguotas atstovas.

Komisijos veiklos pagrindai

Šiandiena patvirtintoje Komisijoje yra:

-2 komisijos nariai pacientų teises ginančių nevyriausybinių organizacijų deleguoti atstovai,

- 2 – sveikatos priežiūros specialistų nevyriausybinių organizacijų deleguoti atstovai,

- 2 – SAM ir (ar) įgaliotos institucijos deleguoti atstovai ir

- 1 – SADM ar įgaliotos institucijos deleguotas atstovas.

Komisijos veiklos pagrindai

- Tas pats asmuo Komisijos nariu gali būti ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.
- Sveikatos apsaugos ministerija užtikrina technines sąlygas Komisijai veikti.
- Komisijos nariams atlygis už darbą mokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos veiklos pagrindai

- Komisija, svarstydama prašymą, surenka dokumentus (įskaitant paciento medicinos dokumentų kopijas ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos bei asmens sveikatos priežiūros specialistų paaiškinimus), kuriuose pateikta visa informacija apie pacientą (įskaitant informaciją apie paciento buvimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą), reikalinga prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti,
- Komisija kreipiasi į sveikatos priežiūros specialistus, nurodytus SAM patvirtintame ekspertų sąraše, dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo.

Ar reikės draustis įstaigoms

- Draustis civilinės atsakomybės draudimu gydymo įstaigoms nebereikės.
- Vietoj draudimo įmokų įstaigos mokės įmokas į VLK administruojamą sąskaitą.
- Mažosios gydymo įstaigos, t. y., teikiančios šeimos medicinos, palaikomojo gydymo ir slaugos ir (arba) paliatyviosios pagalbos paslaugas, turės mokėti 0,1 procento sieksiančias įmokas, skaičiuojant nuo praėjusių kalendorinių metų įstaigos pajamų už paslaugų teikimą.
- visos kitos įstaigos – 0,2 procento.
- Įmokos turės būti mokamos dalimis, kas ketvirtį.

Sąskaitos lėšos

Sąskaitos lėšos naudojamos tik:

- įstatymo nustatyta tvarka žalai atlyginti;
- Komisijos (įskaitant ekspertus) veiklai finansuoti;

ir

- sąskaitos administravimo išlaidoms, kurios negali būti didesnės kaip vienas procentas metinių sąskaitos pajamų.

Sąskaitos lėšos

- Jeigu sąskaitoje einamaisiais metais nepakanka lėšų žalai atlyginti, kol sąskaitoje atsiras pakankamai lėšų, žalos atlyginimas mokamas iš eilės pirmiau atlyginant žalą pagal ankstesnį Komisijos sprendimą dėl žalos atlyginimo.

- Sąskaitos lėšos negali būti perduodamos į valstybės biudžetą arba naudojamos kitoms valstybės reikmėms finansuoti.

- Sąskaitos lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetiniais metais, yra perkeliamos ir naudojamos kitais biudžetiniais metais.

Ar „žalos be kaltės“ modelis neskatins medikų aplaidžiai dirbti, jei už klaidas jie nesulauks sankcijų?

- Sankcijos yra numatytos tik, siekiant skatinti klaidas analizuoti, o ne slėpti, t.y. jos ne tokios griežtos.
- Iki šiol net už vieną grubią arba pasikartojusią paprastą klaidą medikams grėsė licencijos netekimas, o tai skatindavo slėpti klaidas ir trukdydavo analizuoti jų priežastis bei iš jų mokytis siekiant geresnės paslaugų kokybės.

Mediko licencijos panaikinimas ar sustabdymas

Nuo 2020-01-01 licencijos galiojimas panaikinamas:

- Kai Profesinės kompetencijos vertinimo komisija nustato, kad medikas per vienus metus padarė dvi grubias medicinos praktikos klaidas.

Nuo 2020-01-01 licencijos galiojimas sustabdomas:

- Kai profesinės kompetencijos vertinimo komisija nustato, kad

1) medikas padarė grubią medicinos praktikos klaidą

arba

2) per vienus metus padarė dvi paprastas klaidas,

ir mediko profesinė kvalifikacija neatitinka licencijoje nurodytos profesinės kvalifikacijos reikalavimų.

Prevencijos komisija

Veiks žalos pasikartojimo prevencijos sistema.

- Komisija kiekvienais metais teiks SAM sudarytai Žalos pacientų sveikatai prevencijos komisijai (Prevencijos komisija) savo veiklos ataskaitą.

Prevencijos komisija

- Teikia siūlymus gydymo įstaigai, kurioje teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas buvo padaryta žala, arba visoms gydymo įstaigoms kaip užkirsti kelią žalai atsirasti;
- teikia siūlymus SAM dėl teisės aktų;
- teikia siūlymus SAM dėl paslaugų kokybės ir (ar) medikų profesinės kompetencijos įvertinimo procedūrų inicijavimo;
- teikia siūlymus SAM dėl kitų veiksmų, reikalingų siekiant užkirsti kelią žalai pasikartoti.

Kaip atlyginama žala Komisijos regreso ir kitais žalos padarytos ne paciento sveikatai atvejais

- Darbuotojas privalo atlyginti visą padarytą turtinę žalą, bet ne daugiau kaip jo trijų vidutinių darbo užmokesčių dydžio, o jeigu turtinė žala padaryta dėl darbuotojo didelio neatsargumo, – ne daugiau kaip jo šešių vidutinių darbo užmokesčių dydžio.

Atvejai, kai darbuotojas privalo atlyginti visą žalą

1. žala padaryta tyčia;
2. žala padaryta jo veikla, turinčia nusikaltimo požymių;
3. žala padaryta neblaivaus ar apsvaigusio nuo narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų darbuotojo;
4. žala padaryta pažeidus pareigą saugoti konfidencialią informaciją, susitarimą dėl nekonkuravimo;
5. darbdaviui padaryta neturtinė žala;
6. kai visiško žalos atlyginimo atvejis numatytas kolektyvinėje sutartyje.

Žalos išieškojimo tvarka

- Darbuotojo padaryta ir jo gera valia šalių susitarimu natūra arba pinigais neatlyginta žala gali būti išskaitoma iš darbuotojui priklausančio darbo užmokesčio darbdavio rašytiniu nurodymu. Tokios išskaitos dydis negali viršyti vieno mėnesio darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio dydžio.

- Dėl išskaitos, kuri viršija vieno mėnesio darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio dydį, darbdavys žalos atlyginimo turi reikalauti darbo ginčams dėl teisės nagrinėti nustatyta tvarka.

Teismų praktika dėl Ligonių kasų tikrinimo rezultatų

- Ligonių kasa atlikdama kontrolės procedūrą ASPĮ atžvilgiu priima galutinį kontrolės procedūros aktą – ekspertizės pažymą.

- Ekspertizės pažyma yra rekomendacinio pobūdžio (raginimas atlyginti žalą) ir jeigu įstaiga nesutinka, ji nebeturi jos skųsti teismui.

- Ligonių kasos, siekdamos įgyvendinti tikrinimo rezultatus, t. y. išieškoti tikrinimo metu nustatytą žalą PSDF biudžetui ar skirtas sankcijas, privalės kreiptis į teismą su ieškiniu.

Ačiū už dėmesį